

GÖMÖR-KIS-HONT

VÁRMEGYEI KÖZLÖNY.

Társadalmi, megyei és községi érdekeket képviselő hetilap. — A Gömörvármegyei községi- és körjegyző-egylet hivatalos lapja.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Zsombot-tér 9. sz. Tompa Mihály-u. 9. sz.
Ide intézendő a lap szellemi részét érdeklő minden közlemény és levelezés; továbbá előfizetések, hirdetés, nyilttér és egyéb felajánlás.
Telefon-szám: 52. Telefon-szám: 52.

Felelős szerkesztő:
GÁL ISTVÁN.

Kiadó lap tulajdonos:
RÁBELY KÁROLY.

As előfizetés díja:
Egész évre 12 korona. — Félévre 6 korona.
Egyes szám ára: 24 fillér.
A hirdetés díja:
Bármiféle adományok nyugtázása soronként. 30 fillér.
Hivatalos hirdetések soronként 75 fillér.
Legkisebb hirdetés térfogata 5 korona.
Nyilttér sora 1 korona.

A szerkesztőség kéziratot nem ad vissza, bélyegtelen levelet nem fogad el. — Vidéki levelezőink kéretnek, hogy közleményeiket péntek délig megküldeni sziveskedjenek.
A kiadóhivatal hirdetést és nyilttéri közleményt csak szombat délelőtt 10 óráig fogad el.

Liptószentiváni SZENT-IVÁNYI ÁRPÁD

1840—1918.

Történelmet írunk az idők s benne a népek mikor kiszakadt az életükből egy országos név, új élet sugarai kezdenek derengeni a ködös horizonton, mikor egy régi életet ravataloz koporsóba az utókor.

Gyászolva és a fájdalmas veszteséggel a lelkében állta körül pénteken d. e. a vármegye nagy halottjának: *Szent-Iványi Árpádnak* ravatalát s bár halála gyászt és veszteséget jelent a magyar politika és közélet terén is, mégis a mi veszteségünk a legnagyobb, a vármegye közéletében marad utána a legpótolhatatlanabb űr.

Nagy időt élt és nagy pályát futott be. A politika utvesztőjében otthonos lett markáns alakja s a képviselőház padjain között épen oly tisztelettel tértek ki elváltóságát és politikai tisztaságát jelentő személye előtt, mint a vármegye gyűlési termeiben, az egyház ügyeiben ép oly lelkesen ragyogott tevékeny élete, mint a gazdaérdekek imponáló táborában.

Országos karriert futott be. — Volt hangos és tartalmas ellenzék, volt kormányzó irányzat katonája aszerint, amint változtak a politika utirányai, de mindig egyértékes: a független, szabad Magyarországért.

Országos karriert futott be s mégsem lett soha hátlen vármegyéje apró ügyeihez sem, a megyei gyűlések legszorgalmasabb alakja volt, a megyei ügyek leglelkesebb támogatója vezetett el benne.

Érdekes és jelentős dolog megállani a koporsójánál ma. Valamikor ő volt az elérhetetlennek látszó szélsőség, az álom után futó politika harszó lovagja s jött egy világtelofordulás szélkeivel és mindent átgyűrő viharokkal és programja felett elszaladt az idő. Amit ő akart valaha, amiért küzdött egy életen át, az ma kevés a megnyitott magyar szíveknek, amelyek szárnyalnak magasra és eltemetnek régi politikai irányokat egy naptorulat alatt.

Történelmi levegő élt a szívünkben, mikor búcsút mondottunk komor koporsójának, amelyet pihenni tettek a kedves Sajó völgyében a halottak ünnepére szentelt gyászoló nap délelőttjén.

Új elvek és egy forrongó világ kaotikus jelszavai szaldostak körülöttünk és az emlékezésünk mégis csak hálás lett a tiszteletet érdemlő, széles és fényes ivű életének, amely egy régi kor temetésénél szakadt ketté!

Ruhát kapnak a gömői tisztviselők.

A háboru megrápadt arca és agyondolgozott páriái s a dátum életet élő köztisztviselői osztály számára nagy jótéteményt és segítséget jelent a népruházati bizottság tisztviselőket segítő ruházati akciója, mely olesó ruhaneműkkel látja el successzív a köztisztviselői kart.

Más vármegyékben már volt ezen akció folytán ruhakiosztás, Gömörben most van ez folyamatban.

A főispán elnöklete alatt működő szétosztó bizottság összehívása nyomán megtette a Népruházati Bizottság az első ruhakiutalást, melyből elsősorban és kizárólagosan a legkisebb fizetésű bíró s a legnagyobb családdal rendelkező tisztviselők, tehát a legjobban reászorultak részesülnek.

A férfi tisztviselők és alkalmazottak részére 3féle ruhatiszítvány kiutalást. 60 tisztviselő részesül a vármegye területén egy öltözet ruhára való posztóban és kellekben, ezek a

tisztviselők mind a IX. és X. fizetési osztályokba tartoznak, nősek és gyermekesek. A posztó ára méterenként 47 korona 25 fillér, a kellekek ára 44 kor. s a ruhát — melyhez 3 méter posztót adnak — 117 kor. 30 fillérért kötelesek megvarrni a megyebeli szabóiparosok. Egy ily ruha egyszóval körülb. 303 koronába kerül. Tekintettel arra, hogy a posztók minősége elsőrangú s egy öltözet ruháért ma 1400-1600 koronát is elkérnek, ez a ruha felel egy háborus segélyvel!

A vármegyei tisztviselők és alkalmazottak egy másik csoportja kész ruhát kap. 136 ily elsőminőségű kész ruha került kiosztásra s egy ruha ára 170 korona. A díjnokok és szolgák szintén kész ruhát kapnak — 160 darab került elosztásra — s egy ily ruha ára 135 kor.

A vármegyei tisztviselőknek és alkalmazottaknak 50%-a nyer ezzel a kiutalással kielégítést.

De felruhazzák ezenkívül a női közalkalmazottakat is, csaknem 75% a részesül most vagy ruhában vagy bluzban. 48 női közalkalmazott kap kosztümre alkalmas jöminőségű kelmet s egy kosztümre kb. 4 és fél métert adnak. A szövetek négyféle minőségűek s áruk 31 kor. 50 fillértől — 15 korona 75 fillérig változik.

Ezenkívül ellátja a szétosztó bizottság a Népruházati Bizottság kiutalása nyomán a közalkalmazottak női családtagjainak egy részét is bluzzával s a női tisztviselők egy része is bluzra való kelmet kap.

95 tisztviselőnek kap ily utalványt és 244 tisztviselőnői családtag részesül bluzban.

A bluzra való kelme fehér himzett grenadin, mely igen jó minőségű és szép — csak egy kicsit hűvös lesz ebben a szentelen és fanéklőlinek igékező télen. Méterje 21 korona lesz s egy bluzra mástól métert adnak.

A ruhára való bluzszöveteket Rimaszombatban Grosinger Miksa, Rozsnyón Kirschner Zsigmond fogja kiszolgáltatni, a készruhákat Rimaszombatban Blau Vilmos, Rozsnyón Szántó Adolf cég adja ki.

Az igényjogosultak utalványai a közeli napokban küldetnek szét a hivatalok főnökeinek kézbesítés végett.

Hírek a gömői közéletmezés és közellátás világából.

A novemberi cukorjegyek beváltása. Megjelent az alispán hirdetménye, mely közhírré teszi, hogy a november havi cukorjelvények közül a barnát 70 dekára, a sárgát 50 dekára váltják be. Méltányosnak tartjuk az alispánnak ezt az intézkedését, mely a mai élelmezési viszonyok között az eddig negyven dekában részesült s szegényebb sorsu néposztály cukoradagját telemeli.

Külön cukor a spanyol betegeknek. Az alispán humánus intézkedéséről adhatunk számot. A spanyol járványra való tekintettel, a fészolgabírák és polgármesterek részére külön cukorkontingens lett kiutalva, melyből a betegek fokozottabb igényét elégítik ki.

Alaptőkét emel az Aruforgalmi r.-t. A Gömörmegyei Aruforgalmi r.-t. e hó 28-án igazgatósági ülést tartott *Lukács Géza* elnöklete alatt, melyen elhatározta, hogy a múlt év decemberében tartott rendkívüli közgyűlésén elhatározott alaptőke felemelése folytán 200000 korona erejéig új részvényeket bocsát ki. Az új részvényeket a régi részvényesek fogják elővételi jog alapján átvehetni.

Példás ítélet. Az alispán a múlt napokban jóváhagyta a putnoki fészolgabíró azon ítéletét, melylyel egy edelényi ügyvédet, akinék Gömörben birtoka van, mert a kőleskása költségét 10 koronáért árusította, 30 napi elzárásra és 1000 korona pénzbüntetésre ítélte.

A lakkozipő maximális ára. A kereskedelmi miniszter bős- és textilügyi meghatalmazottja a már régebben kiadott cipőrendelet kiegészítésül a lakkozipőkrét követelhető legmagasabb árat is megállapította.

Felállítják a vármegyei ruházati és cipőhivatalt. A cipőrendelet végrehajtásának nehézsége, a közigazgatás túlterheltsége és a közeljövőben életbelépő ruharendelet végrehajtása miatt az alispán egy külön vármegyei hivatalt szervez, mely ezeket az ügyeket intézni fogja. Az új hivatal — mely a megyében — november első napjaiban kezd meg működését s kirendeltségi hálózatot létesít a megyében. Egyelőre Rozsnyón, Jolsván s Putnokon fognak a kirendeltségek megszervezni.

A burgonyaigénybevételről. A vármegyének tudvalevőleg 200 waggon burgonyát kell az Országos Burgonyaközvetítő Iroda részére beszállítani s ezenkívül 497 waggon szükséglete van az alispánnak, hogy kielégítthesse az iparvállalatok, intézmények és legfőképpen az el nem látott városi lakosság szükségletét. Ezen mennyiségből eddig körülbelül 420 waggon biztosítva van, legnagyobb részét önkéntes felajánlások következtében. Értékelésünk szerint ez a mennyiség és a folyamatban lévő rekvirálások eredménye teljesen biztosítja a szükségletet úgy, hogy a további rekvirációkra nem kerül a sor s mivel úgy a Burgonyaközvetítő Irodának, mint az alispánnak az a célja, hogy a téli fagyok beállta előtt megtörténjenek az egyes elszállítások, a kiutalások már is kezdetüket vették. — A Burgonyaközvetítő Iroda eddig több mint 75 waggon burgonyát szállított el, az alispán pedig már értesítette az általa ellátandó vállalatokat és intézményeket arról, hogy mily kontingenst fog a legközelebbi napokban részükre kiutalni.

Petroleumot a tehenészeteknek. A kereskedelemügyi m. kir. miniszter rendelete nyomán felhívta az alispán a járási főszolgabírókat és a r. t. városok polgármestereit, hogy a betétszájuk területén lévő tehenészetek, tekintettel a tejtermelés és szállítás országos fontosságára, a kontingenstükből első sorban látnak el a megfelelő mennyiségű világító kőolajjal.

Sovány sertések vásárlásának korlátozása. A m. kir. miniszterium a 20 kilométeren felüli sovány sertések vásárlását vásárlási igazolványhoz köthette s az ellen vétőkre súlyos büntetést rótt. Figyelmeztetjük tehát a sertést vásárló közönséget, hogy a vásárlási igazolványt a közvéleményes hivatalnál váltsák ki, mert igazolvány nélküli vásárlás sertések nem lesznek a rendőrségen tulajdonukra átruházva, hanem — a büntetésen kívül — el lesznek kobozva s az érték befolyt összeg hadi jótékony célra fordítatik.

A lószerszámok tájékoztató ára. A hivatalos lap közli a lószerszámok tájékoztató árát. Eszerint fekete veretékű kocsilószerszám 1350, fekete veretékű kenderistrángos könnyű igás lószerszám 700, fekete veretékű kőlést-rángos nehéz igás lószerszám 850, fekete veretékű igás kunnet lószerszám 1500. Ezek az árak két lóra való szerszámra vonatkoznak, egyes szerszámért ezeknek az áraknak legfeljebb 55 százaléka követelhető. A rendelet közli a egyes minőségek előállításának költségeit, hozzáadva 25 százalék üzemi költséget és 35 százalék hasznos és ebből számítják ki a tájékoztató árakat.

A férfikalap tájékoztató ára. Az Országos Központi Árvizsgáló Bizottság a férfikalap tájékoztató árát az alábbiak szerint állapította meg a fogyasztónak — kiesinyben — való eladás esetére. Férfi puha gyapjúkalap 45 K, fin gyapjúkalap 85 K, férfi kemény gyapjúkalap 45 K, férfi puha nyulszőrkalap I. minőségű 65 K, férfi puha nyulszőrkalap II. minőségű 55 K, fin nyulszőrkalap, puha 45 K, férfi kemény nyulszőrkalap, I. minőségű 65 K, férfi kemény nyulszőrkalap, II. minőségű 55 K, velour-kalap, I. minőségű 90 K, velour-kalap, II. minőségű 75 K. Ujabb beszerzésekre az Országos Központi Árvizsgáló Bizottság esetenként a megállapított tájékoztató ártól eltérő árakat állapít meg. A megállapított tájékoztató árak joghatályosak névbe a 3678—1917. B. M. számú (a Budapesti Közlönynek 1917. évi október hó 2. napján megjelent 227. számában kihirdetett) rendelet vonatkozó rendelkezései irányadók, ehhez képest nem büntethető az aránytalanul magas áron való árusítás miatt az, aki a megállapított tájékoztató árakat túl nem lépi.

A lakkok, festékek, cipőkrém, tinta, kábitő és egyéb vegyszerek tájékoztató árát megállapította az Országos Központi Árvizsgáló Bizottság.

Borrekvirálás. A földművelésügyi miniszter rendeletet adott ki a fegyveres erő szükségletének ellátására szolgáló bormennyiség biztosításáról, egyúttal meg is állapította ennek a bormennyiségnek maximális árát ötszázötven koronában. A rendelet értelmében mindazok, akik az 1918. évi szüret alkalmával legalább 100 hektoliter mustot állítanak elő, kötelesek a kiszűrt mustnak szeptember 15. napig 50 százaléka kitéve bort a fegyveres erő borral való ellátásának céljára átengedni. Azok, akik igazolni tudják, hogy a szüret alkalmával csak elsőrangú fajborokat szűrték ki, saját szűretelésű boraik helyett másoktól beszerzett, de legalább nyolcz és fél maligánd fok s egészséges bort is szolgáltatnak be, vagy pedig jogosítva vannak az igénybevétel hektoliterenként 300 koronával megváltani. Az igénybevétel borát a földművelésügyi miniszter hektoliterenként 500 koronát állapított meg.

A diadalmas forradalom és Gömör.

Annak a hatalmas és új korszakot jelentő forradalommal, amely az elmúlt napokban megrázta a nemzet testét, korbadó életeteket és alkotásokat döntött le, új és korszerű irányt diktált a történelmünknek, csak a kirengései és lüktetései értek el hozzánk s a forradalom a legszebb méltósággal, meleg de okos szívvvel és a rikácsolás minden distguszáló terrorja nélkül folyt le nálunk. Az emberek egymásra néztek és a komoly tekintetben benn élt a nagy idők hatalmasága, az emberi idegek megfeszültek, az arcokon izgott pirosság ült meg és ment minden a maga természetes rendjén.

Cső öntökön tájékozatlan bizonytalanságban tanácskoztak a rend fenntartására hivatott tényezők, az emberek szájról-szájra adták a nagyszerű események ide szivárgott híreit, estére bizonyossá lett a kormányzás törvényszerűsége s csak mint kőszia rémhir terjengett: Tiszát megölték. Pénteken a halottak sírjánál reptültek el sóhajok, délelőtt az elmaradt pesti lapok helyett a miskolczi „Reggel” kedves előzékenységből a „Gömör Kishont” híreit kapták és olvasták Miskolczi ezukrászdája kirakatában. A hangulat nyugodt volt, péntek délután a nemzeti tanácsnak a kormányzat átvételéről szóló táviratát plakatirozták ki s a polgármester higgadt hangú proklamációjában intette a közrend fenntartására az embereket.

Pénteken délután a városháza homályos, antik nagyteremben kapott szárnyat az új világ, a város képviselőtestülete rendkívüli közgyűlésében

megalakult a rimaszombati nemzeti tanács!

Hasonló nyugalomról kapunk híreket a vármegyéből, a lakosság a legtöbb helyütt a kiplakatirozott táviratból tudta meg a kormányzás terén beállott változásokat s úgy a tót nyelvű polgáraink, mint a megyebeli szociálista munkásság teljes higgadtsággal, dobogó szívvvel és méltósággal vette hírül a világhistóriai eseményeket. A szomszédos vármegyékben elhelyezett póttettek hazaengedték a gömöri katonákat, akik kisebbszerű zavargásokat rögtönöztek ugyan, de azután nemzetiszínű kokárdával a sapkájukon siettek haza — négy hosszú év szenvedései után: haza!

A Rimaszombatban elhelyezve lévő galicziai 80-ik gyalogezred, melyet a megszűnt közös hadügyi kormányzat a legutóbbi napokban Husztra helyezett át, de amelynek lelkében fokozottabb tüzzel gyulladtak fel a nemzeti érzések s a vágy az ellenség-pusztította szülőföld után, a háborúnak ezek a közénk kényszerített szerencsétlen emberei, nem hajlandók akceptálni ezt az áthelyezést s haza akarnak menni. Az ezred pénteken Friedrich Ottokár főhadnagy vezetésével két tisztből és három közlegényből álló küldött-séget menesztett a Nemzeti Tanácshoz azzal a kéréssel, hogy adjon számukra 150 waggont, hogy hazájukba visszatérhessenek. Ugyanezzel a kéréssel fordult a Nemzeti Tanácshoz a polgármester s az alispán és az alispán a magyar hadügyminiszter intézkedését is kérte.

Az ezred a legteljesebb nyugalommal élte át a viharos napokat, a sapkáról lekertültek a rozetták és színes szalagok, a lengyel és cseh nemzetek színei kerültek helyükbe. Sőt volt 80-as tiszt, aki piros-fehér-zöld kokárdával sétált köztünk dokumentálva, hogy még köztünk élnek, rendelkezésére állanak a nép hatalmi tényezőjének: a Nemzeti Tanácsnak.

Az események óráról-órára tornyosulnak, még forr a nagy katlan: a nemzet lelke, de nem fog késni a viszonyok békés konszolidálása s az új élet — az osztrák nyugóktól ment, régi uralmaktól megtisztult, demokratikus új élet diadal szekere már rohan felénk!

Lesznek, akiket keresztülszáguld, a nemzet, a nép megy vele — előre!

A város közgyűlése.

Pénteken délután 2 órakor rendkívüli közgyűlést tartott a város s ezen a képviselőtestületi tagok nagy számban jelentek meg.

Kovács László dr. polgármester nyitotta meg a közgyűlést és beszélt a reánk virradt sorsdöntő órákról, a békés kibontakozás szükségességéről és a demokratikus átalakulás kezdetéről. Ez az átalakulás máról-holnapra ment végbe s ez nem járhat rázkódtatás nélkül. Ma a polgárság nyugodt lelkiismeretére van szükség, hogy a beforradalom pusztításaitól megmeneküljenek. Bejelentette — lelkes éljenezés között — hogy az ország kormányzását a Nemzeti Tanács vette át s felolvasta annak távirati rendeletét a közhatalom átvételéről.

Bejelentette, hogy a 80-ik gyalogezred annak a megnyilvánult kívánságának érdekében, hogy hazatérhessen, minden lehetőt elkövet.

Ezután nagy lelkesedéssel megalakították a rimaszombati nemzeti tanácsot a következő tagokkal: dr. Fernet Gyula, Czinkó István, Gyürky Pál, Széman Endre, Singer S. Leó, id. Rábe y Miklós, Törköly József, Szoyka Pál, Grosinger Miksa, ifj. Rábel Miklós, Szabó József, Percz Samu, Fábry Zoltán, dr. Zehery István, Telek A. Sándor, Schulhof Pál, dr. Kovács László, Földvárszky Pál, Pücher Gyula és dr. Szakall István.

A nemzeti tanácsunk pénteken délután 5 órakor a polgármester elnöklésével megtartotta első ülését.

Plakáton jelentették be a város polgárainak a közhatalom átvételét s felhívják a város területén lévő szabadságot katonákat, hogy a város közbiztonságának megvédése végett alakítandó nemzetőrség szervezése végett november hó 2-ától kezdve d. e. 9—12-ig jelentkezzenek a rendőrkapitányi hivatalban permanenciában lévő tanácsnál.

A szakszervezetek tartják fenn a rendet.

A vármegyében lévő szakszervezetek önmaguk szervezik meg a rend és biztonság fenntartását s a szakszervezetekkel Csapó Samu, a magyarországi vas és fémmunkások szakszervezetének Rimaszombatban időző tükára állandó összeköttetést tart fenn.

Rendkívüli megyegyűlés.

A változott politikai viszonyok szükségessé teszik a vármegye állásfoglalását is. Putnoky Mórincz főispán a Nemzeti Tanács proklamációjának tárgyatása végett e hó 11-én, hétfőn d. e. 10 órára rendkívüli közgyűlést hívott egybe. A rendkívüli közgyűlésen valószínűleg megalakul a vármegyei Nemzeti Tanács.

Lemondott a főispán.

Putnoky Mórincz főispán a kormány-

változás folytán bejelentette lemondását. Mindaddig míg felmentése tárgyában kormányintézkedés lesz, vezeti hivatalát.

Mennek a 80-asok.

Lapzártakor értesülünk, hogy a 80 ik gyalogezred példás rendben megkezdte távozását s már eddig is több tiszt és katoná utazott el. Az ezred tegyvereit, municzióját és felszereléseit a városi nemzeti tanács katonai bizottsága intézkedése folytán a méntelepparancsnokság veszi át. A városi nemzeti tanács nemzetősége megkezdte a városban rendfenntartó szolgálát.

Szent-Iványi Árpád halála és temetése.

Október 28-án a hetek óta beteg Szent-Iványi Árpád Sajógömörön meghalt. Halála hírére fekete lobogó került a vármegyeházára és a Gazdasági Egyesületre.

Szent-Iványi Árpád Gömörpanyiton született 1840. márczius tizenötödikén. Tévékeny részt vett vármegyénk törvényhatósági és pártmozgalmaiban. Az országgyűlésnek 1872. óta volt a tagja s e hosszú idő alatt megszakítás nélkül a kövi kerületet képviselte. A politikán kívül szorgalmas munkása később világi feje lett lutheránus egyházkerületének, elnöke volt a Gazdák Bizt. Szövetkezetének, továbbá hosszú ideig elnöke s később díszelnöke a Gömör-Kishontvármegye Gazdasági Egyesületének.

Október hó 28-án éjjel 1/2 12 órákor megszünt dobogni mélyen érő szíve, amely oly furrón tudott szeretni, olyan lángolóan lelkesedni. A szeretet és a lelkesedés volt az ő végtelenül rokonszenves egyéniségének fő jellemvonása.

Temetése Sajógömörön e hó 1-én volt. Holttestét a sajógömöri ev. templomban ravatalozták fel. A gyászháznál dr. Bóldos Béla vm. főjegyző tolmácsolta a vármegye s a tisztkar részvétét s a koporsóra elhelyezte a magyar képviselőház, a 48-as függetlenségi Apponyi párt és a vármegye koszorúját. A gyászszertartás a sajógömöri dalárda énekével kezdődött, mely után Terray Gyula főesperes, udvari tanácsos szép imával fejezte ki a gömöri esperesség igaz részvétét, mélyen érzett gyászát. I-mét fölesendült a sajógömöri kórus gyászéneke, melynek végzetével Geduly Henrik tiszkerületi püspök lépett a szószékre s előbb mélyszélesen átértett imával, majd remek gyászbeszéddel hódolt és adózott a nagy halottnak, aki úgyis mint igaz hazafi, úgyis, mint a tiszkerületi evangélikus egyházkerület hitben és munkában erős, önzetlen és lelkes munkását méltatta, s akit mint szerető, gyöngéd családfőt is megkapó, szép szavakkal illetett, akitől lelket és szívet megindító szavakkal bucsuzott és becsájtott örök pihenő helyére azzal a föleszálló reménységgyárral, hogy jönni kell, mert jönni fog egy jobb kor, melynek hajnalán ez a sokat szenvedett nemzet megtalálja végre megérdemelt boldogságát, függetlenségét.

A sajógömöri polgári iskola igazgatója Bencze Samu lépett ezután a ravatalhoz. Hiszen a megboldogult szerető atyja, istápolója volt a sajógömöri evangélikus egyháznak és a Szent-Iványi polgári iskolának s ha a nemzet, a társadalom és egyház nagy veszteséget szenvedett a nagy halott elvesztésével, úgy a sajógömöri polgári iskola igazán atyját, mindenét veszítette el.

A gömörvármegyei gazdasági egyesület nevében szólott ezek után Szent-Iványi József egyesületi elnök. Fájdalomtól el eleskölő, mélyen átértett szavakban méltatta a megboldogult érdemeit.

A temetés, deczára a mai forradalmi időknek, a legnagyobb és legimpozánsabb részvét mellett folyt le.

A temetés aktusaiban Egyed Alsdár művészi élektű orgonajátéka szolgáltatta a gyászhoz méltó megbűtő egyházi zenét.

Koszorúk nagy tömege és halmaza borította a koporsót, amelyet a templomból a sírboltig fölvárván a családtagjai, a vármegye, gazdasági egyesület és Sajógömör község polgárai vitték.

A temetési aktus végső fázisánál Paulik János, nyíregyházi esperes-lelkész mondott bucsu imát s a sajógömöri kórus megbűtő gyászéneke közben osztott szét az ezerfőre tehető gyászoló közönség.

Most már csöndesen, nyugalmasan zárja zord óléba örök pihenésre a kedves halott tetemeit az a családi sírbolt, amely fölött a köz gyászja hálaja és tisztelete virraszt a Szent-Iványiak igaz és hazafias és sohasem lankadó önzetlen munkásságá és annak eredménye fölött.

A most elköltözött és eltemetett Szent-Iványi Árpád hült tetemeit fölött ugyanezek virrasztanak. Pihenjen csendesen!

Hírek és vegyesek.

Szent-Iványi Árpád.

Gömöri erdőnek vén fái búsnak...
Gömöri erdőnek fái beszélnének...
Egy vén tölgy közülük kiállt, összeomlott!
...A hideg őszi szél egy drága sírhantot
Csókolgat s szórja be hűlő falevéllel,
Kedves Sajógömör bérczes hegytövében.
Porba hullott vén tölgy!... Öreg kurucz bá-

Sírod fölött virraszt szeretetünk, hátánk!
Sírod fölött virraszt a örzi lelked almát,
Mi édes Atyusunk: Szent-Iványi Árpád!...

Kamoróczy Miklós.

A „Gömör-Kishont” csak rövid, rapszódikus tudósításban foglalkozhat a nagy idők óriási eseményeivel, jóllehet minden sorunkat ennek az ügynek, az új Magyarország életrebredésének kellene szentelnünk. Nincs jogunk politikai s így tévován szalad a tollunk s mikor a nagy átalakulás híre megjött, már félig készen állott a lap. A spanyol betegség nyomdánkát sem kaméltta meg s így a kevés munkaerő folytán csak a jelen beosztással jelenhetünk meg. Az országos események ilgen tárgyalása is kényszerűen megkurtította a szokott alaposságú s vármegyei érdekű czikkeinket!

A király nevenapja. E hó 4-én a király nevenapján, a rimaszombati róm. kath. templomban d. e. 9 órákor díszmise lesz.

Koronás arany érdemkereszt. Dr. Pacár László főorvos a koronás arany érdemkeresztet kapta a vitéségi érem szalagján.

Közigazgatási bizottsági ülés. A vármegyei közigazgatási bizottság e hó 11-én, hétfőn tartja rendes havi ülését.

Esküvő. Badányi György roznnyói rendőrkapitány e hó 9-én tartja esküvőjét Rozsnnyón Badányi Jolánkéval.

Pénzügyi kinevezés. A pénzügyminster Kardos Lajos városi pénztári ellenőr roznnyói lakost a X. fizetési osztályba ideiglenes minőségű pénzügyi fogalmazóvá a beregszászi m. kir. pénzügyigazgatóságához kinevezte.

Névmagyarosítások. Kk. Hunsdorfer Olga roznnyói születésű, miskolci lakos „Hunfalvi”-ra, Walder Ervin roznnyói születésű, lubényi illetőségű, nagybecskereki lakos színész „Jóner”-re magyarosította a nevét belügyminiszteri engedéllyel.

Tanfelügyelőségi kinevezés. A kultuszminiszter Dobos László tanfelügyelőségi tollnokot a IX. fiz. osztály 3. fokozatába kir. segédtanfelügyelővé nevezte ki.

Iparos és kereskedő polgárok. Az események rohamos alakulása túlhaladták nov. hó 3-ára összehívott közgyűlésünk aktualitását. Nemzeti vágyaink teljesedésbe mentek, azért a közgyűlést, míg újabb események nem kívánják összehívását elhalasztjuk. Most hazafias kötelességünk mindnyájunknak a béke és független Hazánk biztosítása. Mindnyájan járjatok közre, hogy a közrend és közbiztonságot semmi ne zavarja meg. Mindenki legyen a helyén!

Telek A. Sándor, test. jegyző.

Athelyezés. Horváth László uzapanyiti római kath. adminisztrátort a megyéspüspök Kassára helyezte át képláni minőségben.

Nemeslelkű adomány. Gömöri Olivérné urnó Serke a nála nyaralt osztrák gyermekek tartásáért járó összeget, 339 K 20 fill. Rimaszombati és Vidéke jószakony Nőegyesületének ajándékozta, annak a hiányának pótlására, mely az egyesületnél elhelyezett hatvan osztrák nyaraló gyermek ellátási költségeiből fedezetlenül maradt. A nagylelkű adományért halás törő köszönetet mondva, Isten bőséges áldását kéri a nemesszívű ajándékozóra az élnökség.

Házai földben. Friedl György putnoki gyárigazgató a lemergi temetőben ideiglenesen eltemetett hős fiának ifj. Friedl György losonczyi 27. es. és kir. tábori tüzérezred tart. főhadnagyának hült tetemeit hazaszállíttatta s ma 3-án Putnokon helyezik örök nyugalomra.

Elhunyt tanító. Breuer Mihály henczkői tanító 34 éves korában spanyolnátha következtében Henczkőn meghalt. Dobsinán temették el 23-ikán nagy részvét mellett.

Tragikus haláleset. Megirtuk multkor, hogy Dobsinán Eisenlohr Gizella tanítónő spanyolbetegségben elhunyt. Temetésén ott volt atyja Eisenlohr Ulrik kir. tan. pénzügyigazgató, ki a temetés után hazament s néhány napra rá szintén meghalt.

Halálozások. Öv. dr. Szabó Samuné, szül. Horváth Julia október hó 30-án, 66 éves korában meghalt. Temetése e hó 1-én volt nagy és imponás részvét mellett. Halálát öv. Marikowszky Gézáné és Szabó Elemér és családjaik gyászolják.

Szabó Gyula serkei ref. lelkész 64 ik évében október 30-án meghalt. Temetése november hó 1-én volt híveinek nagy részvéte mellett.

Megirtuk, hogy Szilárdy Béla sajozentkirályi földbirtokos Elfrida nevű leánya spanyol náthában Budapesten meghalt. Temetése október hó 25-én volt Budapesten a gyászháznál s okt. hó 27-én d. e. a sajozentkei családi sírboltban, ahol Payer János putnoki plébános végezte az egyházi szertartást nagy papi segédlettel. A temetésen sokan vettek részt a sajoentkei földbirtokosok közül. A rekviem 28-án délelőtt volt Sajózentkirályon a családi kápolnában.

Jókócsy Géza, a. es. és kir. 25. gy. ezred többszörösen kitüntetett őrmestere párnapi szabadzagra atyjához, Helypára érkezett s ott október hó 10-én 28 éves korában meghalt.

Dr. Lusztig Sándor helybeli orvost újabb gyász érte, amennyiben nővére Krecs Lajosné 38 éves korában Salgótarjánban mult héten spanyolnáthában fellépett tüdőgyulladásban meghalt.

Id. Káposztás László életének 48 ik, boldog házasságának 14 ik évében október 26-án Rimaszombathoz meghalt. Részvételtjes temetése október 28-án volt. Halálát kiterjedt rokonság gyászolja.

Kosztura Pál népfőlkelő polgártársunk a katonaságnál szerzett malária betegségben a leggondosabb ápolás daczára, mult hó 27-én este 9 órákor 43 éves korában feleségének karjai közt kilehelte lelkét. Temetése 29-én délután 3 órákor nagy részvét mellett ment végbe.

A Rimamurány adománya. A Rimamurány Salgótarjáni vasút r.-t. október 23-án tartotta meg Budapesten Láncozy Leó elnöklésével évi rendes közgyűlést, amelyen többek között elhatározták, hogy az 1917-18. üzletév nyereségéből a líkéri árvaház kibővítésére 400000 koronát adományoznak.

Felrobbant benzín. Abatslván a Hlozek téle gőzszántókénekél 30-án a benzín felrobbant s a gép mellett alkalmazott Ambrus Béla 24 éves fűtő a robbanás következtében olyan súlyos égési sebeket szenvedett, hogy be kellett szállítani a közkórházba.

Gázmérgezés. A konzervgyári iparvágány építésénél alkalmazott Balázs Fabián 45 éves kőműves munkás, elzárt szűk helyen lefeküdt a kis szénkályha mellett s 30-ikán reggel eszméletlen állapotban találták, jobb kezén égési sebekkel. Kiderült, hogy véletlen szénzármérgáz esete torog fenn s beszállították a közkórházba, hol nagy nehezen tért másnapra magához a súlyos beteg.

A „Délgömör“ nem jelenik meg. Megirtuk, hogy Tornalján Horváth Béla szolgabíró szerkesztésében „Délgömör“ címmel hetilap fog megjelenni. Most arról értesülünk, hogy mivel az érvényben lévő kormányrendelet új lap megindítását nem engedélyezi, a lap egyelőre nem jelenhetik meg.

Rendbe hozzák az aggteleki barlangot. Az aggteleki cseppkőbarlang kezelőjét a M. K. E. gömői osztályára bízták és szükségessé vált egy szakértő terepszemlé annak megállapítására, hogy a barlang rendbehozására mi a legsürgősebb teendő? Ezt a terepszemlét a közelmúlt napokban egy bizottság végezte el, amelynek tapasztalatai alapján a barlangot kezelő gömői osztály sürgős előterjesztést tesz a földművelésügyi miniszternek nagyobb beruházási államsegély folyósítása iránt.

Köszönetnyilvánítás. A Gömörme gyei Fehér Kereszt Egyesület hálásan köszöni a következő szíves adományokat: ifj. Fábry Zoltán 2 abéczés és 2 olvasókönyvet adott a nyomorék-gyermekek részére, a Kriston-család pedig 20 koronát.

A vak-katonák javára koszorúmegváltás címén a Kriston-családtól — a „Gömör Kishont“ utján — 20 koronát hálás köszönettel átvettük. Lukács Géza.

Árak a kirakatban. Még most is libabőrös a hátam, ha rá gondolok azokra a vakmerő árakra, amiket egyes rimaszombati kereskedők minden lelkiismereti furdalás nélkül felbigyesztenek a kirakatokban silány háborus portékákra. A kereskedelmi miniszter nemrég elrendelte, hogy az iparosok és kereskedők kötelesek a kirakatba tett minden tárgy árát megjelölni. Ennek a kötelezettségnek az üzletlajdonosok meg is feleltek. De az csak félrendszer szabály; ezzel a miniszter az emberek kívánságát elégíti ki, de a drágaságot nem szünteti meg. Az árak kifüggesztésének az volna a logikus következménye, hogy az árvizsgáló bizottság megállapítsa, vajjon a feltüntetett árak megfelelnek-e a valódi viszonyoknak. Tudjuk, hogy az árvizsgálónak ez nem kötelessége; de éppen az a baj, hogy mi mindig megállunk a fél úton és beérjük félrendszer szabályokkal. Így azután a kereskedő akár tiszteres árat is kérhet silány portékáért, *nincs aki ellenőrizze!*

A spanyol járvány miatt bezárt mozink: az „Apolló színház“, vasárnap este újra megnyílik. Szenzációs estét ígér a program. — Földes Imre híres színműve: „A kuruzsló“ került bemutatásra Lenkeffy Izával és Csontos Gyulával a főszerepben. — Szerdán „Ifjúság“ című tanulságos történet megy, Lotte Neumann adja a főszerepet. — Szombaton és vasárnap „Dinorach“ traventorai királyleány című film-szezon került bemutatásra. Elga Beck híres mozi-sztár exczellál benne.

Rendőri krónika.

Éjjeli pillangók. Mult számunkban ezen cikket csupán nagy biztatásra tettük közzé, mert sejtelmünk erősek voltak, hogy sohasem lesz módunkban bevégezni s annak végtelen sorozata folytatás nélkül, hogy szerepeljen lapunkban. — Sejtelmünk nem csalt, mivel előzetes figyelmeztetésünk dacára sem okultak sem a cselédtartó gazdák, sem a cselédek, hanem még mindig enyelegnek a sötét leple alatt. Pedig a rendőrség intézkedésére e héten több mint 6 cseléd és női személy tapasztalta végig a rendőri prieszert s ezen várta be a Fuchs dr. jelentőségű ídőt avagy poklot hozó szakvéleményét. — Ezek a saját kárunkon tanultak s többé nem fogják szívügyeiket az smugy is hüvös kapualjában elintézni s reméljük, hogy a többi okos lesz és a más kárán tanul, miáltal megmenti magát a szegyéntől.

A rendőrség udvariassága és a köztisztaság. Sokszor hallottuk a rendőrségre azt a panaszt, hogy nem udvarias és nem mondja, nem publikálja előre, hogy mit akar tenni s miért akar büntetni. Sokan azt hiszik, hogy a rendőrkapitánynak a legnagyobb élvezet az nyújtja, ha valakit büntetni kell. Nem így van! Annál könnyebb nincs, mint valakit lebüntetni s hibát keresni, mert nincsen ember hiba nélkül. De nem is az a cél. A cél, annak elérése, hogy végre legyen hajtva a tett intézkedés s ha ez a közönség részéről megtörtént, a rendőr sokkal büszkébb s megalozottabb, mintha valakit büntetni kell. Ezt nem is teszi szívesen, pláne a mostani világban. — Hogy bebizonyítsuk ezen állításunkat, felhívjuk a közönség figyelmét a jövő héten megejtendő általános közegészségügyi és köztisztasági vizsgálatra. Előre tudomásra hozzuk tehát, hogy udvarát s helyiségeit hozza mindenkinek rendbe, tisztítsassa ki, mert a vizsgálat alkalmával talált hibákért felelősséggel fognak tartozni mindazok, kiknek nem lesz rendben — természetesen a köztisztaság és közegészségügyi szempontból — a háza téja. — Így mentheti meg az embert a büntetéstől a rendőrség udvariassága. És ki mondja még, hogy a rendőrség nem udvarias?

Malmok vizsgálata. A rendőrség dr. Angyal István városi aljegyző, a városi közlekedési hivatal vezetőjének közbenjöttével folyó hó 25-én tartotta meg a szokásos előírt malmvizsgálatot, mely alkalommal semmi szabálytalanságot nem talált.

Cselédkönyvek kiváltása. Felhívja a rendőrkapitányság mindazon cselédtartó gazdákat, hogy cselédeiket, kiknek az ujonnan elrendelt cselédkönyvük még nincs kiváltva, utassák, hogy azok kiváltása vagy új cselédkönyv kiállítása végett november 4—15 ig délután 3—5 óráig a rendőrség 3. számú szobájába jelenjenek meg.

Elmaradt a temető kivilágítása. Magasabb intézkedés folytán, tekintettel a világitó anyagok nagymértű hiányára, Fábry rendőrkapitány a sírok kivilágítását ez év november elsejére betiltotta. — Rosszul esik; de nem szigorúság, nem a kegyelet megerősítésének vágya vezérelte rendőrkapitányunkat ezen intézkedés megtételére, de a magasabb intenciók hatása alatt vonta meg tőlünk a kegyelet ilyen módon való gyakorlását. — És mi is belátjuk, ha kell látunk és helyesljük tett intézkedését; mert hisz most, midőn a világitási anyagok beszerzése mintegy lehetetlen, s ezek hiányában otthoni munkánkat is gyertyafény mellett kell szemünk veszélyeztetésével végezni, mikor sok szegény ember otthon sötétben kénytelen elfogyasztani koldus vacsoráját, nem tartjuk helyénvalónak a világitó anyag pazarlását s a közszükségletből való elvonását. — Itt említhetjük meg, hogy ugy az egyházi szokásos körmenet, valamint a hős katonák sírjánál tervezett katonai ünnepély a spanyol járvány miatt elmaradt.

A katonatügyosztály köréből.

A honvéd havidíjasok özvegyeinek és árvaainak lábbelivel való ellátása. Súlyos alezredes a beszerzésbányai 16. honvédkiegészítő parancsnoka felkérést bocsájtott ki, hogy a háboru előtt meghalt vagy a háboruban elesett honvéd havidíjasok özvegyei és szülői gondozásban lévő árva számai a rendőrség — amennyiben láb belét óhajtának igénybe venni — írja össze s az összeírást a honvédkiegészítőhöz küldje fel. Felhívjuk tehát mindazokat, kik a lábbelire igényt tartanak s ahhoz való jogosultságukat igazolni tudják, hogy családtagjaik cipőpénységével Szentmiklósy rendőrkapitánynál jelentkezzenek és pedig 4-én és 5-én délelőtt 9 órától 11 óráig.

Az elesett és elhalt hősök arczképeinek megküldése. Mindazon egyének, kiknek hozzátartozóik a cs. és kir. 34. gyalogezred kötelékében szolgáltak s a harcstéren hősi halált haltak vagy a harcstéren szerzett betegségben haltak el, az ezred történelmében leendő megörökítése céljából az elhunytak fényképét a cs. és kir. 34. gyalogezred pótvásárlója címére Kassára sürgősen küldjék be.

Adakozunk az elesett s önkibájakon kívül munkaképtelenné vált iparosok, kiskereskedők és hivatalnokok részére alakított „nyugdíjgyűjtő“ javára!

Szerkesztői üzenet.

J. Ó. né. Ha több helyünk lesz, szívesen vesszük hangulatozó írásait.

Fogorvosi rendelés.

T. Cz. Van szerencsém értesíteni, hogy f. évi 11. október hó 4-től (Rimaszombatonban, Koháry-utca 32-ik sz. al.) péntek és szombaton fogorvosi rendelőt tartok. Készítek fogkoronákat, rágásra alkalmas fogakat, fogtöméseket, foghuzást érzéstelenítéssel és a fogorvosi szakmába vágó összes munkákat. Állandó lakásom Losoncz, Sükey-utca 4. szám. Tisztelettel:

6-20 dr. Aczél Sándor, fogorvos.

HUDECZ ISTVÁN KALYHÁS.

Rákóczy-u. 24. sz. (azelőtt Jánosi-u.) Felvállal kályhák javítását és átrakásokat is és tüzhelyek készítését. — Uj kályhák raktáron.

Egy „Schrimpf“-féle hosszú rendszerű zongora olcsó áron eladó. Czim a kiadóhivatalban.

Pályázati hirdetmény.

9030. sz. — Gömör Kishontvármegye rimaszombati járásához tartozó Rimakokova nagyközségben lemondás folytán megüresedett

segédjegyzői állásra pályázatot hirdetek.

Az állás javadalma: 1400 korona törzsfizetés, 200 korona lakáspénz s az ez idő szerinti háborus segély.

Felhívem ennélfogva mindazokat, akik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy az 1883. évi I. t. cz. 6. § a, illetve az 1900. évi XX. t. cz. 3. § ában előírt képesítést, valamint eddigi alkalmaztatásukat igazoló okmányokkal felszerelt kérvényüket hozzám folyó évi november 20-áig nyújtsák be.

A választás idejét és helyét folyó évi november hó 27-ik napjának délelőtti 10 óráját Rimakokova községéhez tartozó ki.

Nyustya, 1918. október hó 29-én.

Máriássy, főszolgabíró.

Eladó ház.

A Losonczy-u. 56. szám alatt magános tágas belsőre épült 2 szoba, konyha, kamra, pincze helyiségből álló lakház istállóval és melléképületekkel örök áron eladó. — Tájékoztást a kiadóhivatal nyújt.

Eladó uri lakás.

Feladen egy öt szobás uri lakás teljes confartal eladó. Értekezni Hunyady-utca 15. szám alatt lehet.

Egy szőrmével bélelt finom női bunda eladó.

— Czim a kiadóhivatalban. —